

Hostes vingueren...

written by Agustí Soler | 27 de novembre de 2024

Crec que ja ha arribat l'hora de dir prou i plantejar de manera definitiva i concloent com volem actuar per tal de salvar el futur de la llengua catalana. Som cada dia més conscients que els més de tres-cents anys de submissió a Estat espanyol no han pogut acabar amb el seu propòsit de celebrar la fi i l'enterrament de la nostra llengua.

Ja l'any 1716, just dos anys després de l'ocupació de Catalunya, i amb el Decret de Nova Planta, el català, que era la llengua única parlada de nord a sud i de l'est a l'oest, de Salses a Guardamar i de Fraga a Maó, començava a patir una campanya precisa organitzada des del govern de Madrid per tal de substituir-la per la llengua castellana. Recordem la instrucció secreta als corregidors de Catalunya inspirada per Joseph Rodrigo Villalpando, fiscal del Consejo de Castilla, redactada per l'Abad Vivanco Angulo el 5 de maig del 1716, quina redacció feia així: «Pondrá el mayor cuidado en introducir la lengua castellana, a cuyo fin dará las providencias más templadas y disimuladas para que se consiga el efecto sin que se note el cuidado». Avui dia tenim més clar que mai que han aconseguit «el efecto» i que no hi ha cap mania amb que el «cuidado» quedi ben palès i sense contemplacions.

Han passat ja més de tres-cents anys i no se n'han sortit tot i el «cuidado» però hem d'estar molt amatents perquè això no passi i aconsegueixin substituir la nostra llengua i fenr-la desaparèixer sense manies. Perquè això no passi tots, TOTS, n'hem de ser totalment conscients. Un pas important és que, a més a més de la nostra voluntat i convicció, cal estar al costat de tots aquells que a través de diverses organitzacions i entitats treballen amb fermesa i incansablement perquè el català sigui la llengua de tots, sense mirar on hem nascut i tenint molt present que viure i treballar a Catalunya, als

Països Catalans, demana que el català sigui la llengua de tots.

Tenim un exemple ben a prop a seguir i que ens serveix de referent de primera línia i ens dona els paràmetres d'actuació: el Principat d'Andorra. Segons la Constitució del 1993 el català és l'única llengua oficial del Principat. Per tal d'avançar i fer realitat el text Constitucional i davant la davallada d'ús de la llengua catalana aquests darrers anys a causa d'un augment exponencial de la immigració de parla castellana (avui dia supera el 40% de la població) el 26 d'abril d'aquest any Andorra aprovà la Nova Llei de la Llengua Pròpia i Oficial. Una llei que ben segur serà una eina d'integració, de relació i de cohesió. A partir d'ara per obtenir o renovar el permís de residència caldrà passar per un curs de trenta hores o bé tenir el nivell bàsic. Caldrà, doncs, que tots els residents puguin expressar-se mínimament en català. L'exemple andorrà és el que tenim més a prop i el que ens ha de servir.

Per tirar-ho endavant i sortir amb èxit de la contesa cal que els responsables polítics i les seves formacions facin seus els plantejaments que entitats com el Grup Koiné han proposat amb un llenguatge clar, precís i directe. En el Manifest Koiné que fou donat a conèixer a l'Aula Magna de la Universitat de Barcelona amb el suport d'un nombrós grup de més de dos-cents intel·lectuals i filòlegs on s'hi comptaven noms ben coneguts com Joaquim Arenas, Diana Corominas, Josep Ferrer, Àngels Folch, Joan Pere Le Bihan, Enric Larreula, Josep M. Virgili, Blanca Serra, Isabel-Clara Simó i Til Stegman. Al Manifest s'explicita clarament alertant del procés de substitució lingüística que estem patint ja fa molts anys i comença amb aquests primers tres punts: a) Articular la llengua catalana com a eix integrador de la nostra ciutadania. b) Compromís de restituir al català l'estatus de llengua territorial de Catalunya. c) Que tothom se senti reconegut i inclòs en la construcció d'un país normal també pel que fa a la llengua.

Sabem que caldrà treballar de valent i fer front a la pusil·lanimitat de bona part del món polític, empresarial i intel·lectual així com als atacs directes com el que (és un exemple d'entre altres) manifestà al Parlament el diputat de Catalunya *Sí que es pot*, Lluís Rabell, titllant el Manifest de racista i de fonamentalista cultural. Pel que es veu l'escomesa verbal de l'exdiputat i actual regidor president d'Horta-Guinardó és una mostra fefaent de com l'element colonitzador del nostre país ha fet la seva feina i encara es manté ben viu. L'acció d'entitats com el Grup Koiné o la Plataforma per la Llengua és cabdal i serà del tot necessària per molts anys. No oblidem que no fa tant de temps, en plena democràcia, potser millor dir-ne suposada democràcia, l'any 1983, el president del govern espanyol, Leopoldo Calvo Sotelo en deixava anar una de bona: «Hay que fomentar la emigración de gentes de habla castellana a Cataluña y Valencia para así asegurar el mantenimiento del sentimiento español que comporta». Fa més de quaranta anys i l'any 2024 res ha canviat. Només cal observar les polítiques reaccionàries envers el català portades a cap a les Illes Balears i el País Valencià en mans de governs del PP i de VOX. No oblidem, tanmateix, el mateix tipus de política del govern francès respecte a Catalunya Nord com es va veure en les manifestacions del president francès, Emmanuel Macron, que acusava el català de ser «un instrument de divisió de la nació francesa».

No val doncs a badar. El sentiment espanyol envers la llengua catalana i les altres llengües no castellanes no ha canviat. Té més de tres-cents anys i ha tingut manifestacions molt clares de manera repetida i tossuda. Recordem que els anys vint, fa cent anys, al govern de Madrid no se n'estaven de res. El general Martínez Anido, l'any 1924, en plena dictadura de Primo de Rivera deixava anar: «Llenaremos Cataluña de andaluces y extremeños y terminaremos con el problema catalán», tot recolzant l'emigració creixent dels anys vint procedent d'Andalusia i Extremadura però també de Múrcia i de

l'Aragó principalment. Però ai las! No se'n van sortir. La majoria d'aquells immigrants acabaren plantant les seves arrels i feren de la terra catalana la seva terra.

I aquesta és una qüestió que, vista l'augment desmesurat de l'emigració actual, a més a més de no abaixar els braços en la lluita per a esdevenir un poble lliure entre els pobles lliures de la terra, hem de fer l'impossible perquè tots els nouvinguts facin de la terra que els acull la seva terra i no actuïn com a elements a sou d'aquells que ens volen silenciats i sotmesos.

Hem de ser conscients que, a part de fer front als menysteniments i les persecucions que encara avui dia es produeixen, hem de ser els catalans els que no podem donar el braç a tòrcer i actuar amb tota la força i el convenciment que si volem, podem. Cal dir amb veu alta i dir a tothom que no abandoni davant de ningú que consideri un foraster. Tenim, com a exemple, el que dos catalans, Rosario Palomino i Matthew Tree, nascuts lluny de Catalunya, al Perú i a Anglaterra, ens reclamen i ens expliquen sense embuts al llibre *No em canviïs la llengua* sobre «la història d'una tossuderia molt gran; la tossuderia dels catalans vinguts d'arreu que reclamem el dret de ser-ho i el dret a què se'ns respongui en català». Rosario Palomino, que malauradament fa poc ens va deixar, ens demana ben clar als catalans autòctons que no ens deixem endur per estereotips i prejudicis o una suposada bona educació i no canviem la llengua davant els nous parlants de català.

Hi ha un refrany molt sentit, i pronunciat amb certa recança, que utilitzem sovint: «Hostes vingueren que de casa ens tragueren». Un aforisme dit sobre aquells que aprofitant-se de la bonesa d'algú el perjudiquen. Potser és ja l'hora d'aparcar per sempre més aquesta bonesa i de fer cas del que no se'ns recomana sinó que se'ns demana, se'ns exigeix: No canviem de llengua.

El futur del català, així com el futur del país està totalment

a les nostres mans. Oblidem-nos dels hostes que vingueren.